

**រដ្ឋធម្មនុញ្ញ
កម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ**

រដ្ឋធម្មនុញ្ញ

កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ

មហាសន្និបាតជាតិលើកទី៣ អនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៥ ប្រកាសជាផ្លូវការ នៅថ្ងៃទី៥ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៦ សំណូមពរជាមូលដ្ឋាន និងជាពិសិដ្ឋរបស់ប្រជាជន កម្មករ កសិករ ពលករ ផ្សេងទៀត ហើយ នឹងយុទ្ធជន និងកម្មាភិបាលនៃកងទ័ពបដិវត្តកម្ពុជា

ដោយយោងទៅតាមតួនាទី សំខាន់របស់ប្រជាជន ពិសេសប្រជាជន កម្មករ កសិករក្រ កសិករ កណ្តាល ថ្នាក់ក្រោម និងស្រទាប់ពលករផ្សេងទៀត នៅជនបទ និងទីក្រុង ដែលមានចំនួនជាង៩៥ភាគរយ នៃប្រជាជាតិកម្ពុជាទាំងមូលដែលបាន ទទួលបន្ទុកសង្គ្រាមរំដោះជាតិ រំដោះប្រជាជនធ្ងន់សែនធ្ងន់ជាងគេ បំផុត ធ្វើពលិកម្មសែនធំធេងជាងគេបំផុត ទាំងអាយុជីវិត ទាំងទ្រព្យសម្បត្តិ ទាំងមនោសញ្ចេតនាបំរើសមរ ភូមិមុខគ្មានស្រាកស្រាន គ្មានឈប់ឈរ ហើយលះបង់កូនចៅ ថ្តីសី រាប់ម៉ឺន រាប់សែននាក់ទៅប្រយុទ្ធសមរ ភូមិមុខគ្មាន រុញរាអ្វីទាំងអស់ ។

ដោយយោង ទៅតាមពលិកម្ម ដ៏ធំធេងរបស់កង ទ័ពបដិវត្តកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ទាំងបីប្រភេទ ដែលប្រយុទ្ធ អង់អាច ក្លាហាន ប្រយុទ្ធទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ទាំងប្រាំង ទាំងវស្សាទ្រាំទ្រ លំបាកវេទនាសព្វបែប យ៉ាង ខ្វះស្បៀង ខ្វះថ្នាំសង្កូវ ខ្វះសំលៀកបំពាក់ ខ្វះគ្រាប់រំសេវ ខ្វះសព្វ ខ្វះគ្រប់ក្នុង សង្គ្រាមរំដោះជាតិ រំដោះប្រជាជនដ៏សន្ទោសន្ទៅ។

ដោយយោងទៅតាមសំណូមពរ របស់ប្រជាជនកម្ពុជាទាំងមូល និងកងទ័ពបដិវត្តកម្ពុជាទាំងមូល ដែលចង់បាន ប្រទេសកម្ពុជា ឯករាជ្យ ឯកភាព សន្តិភាព អព្យាក្រឹត្យ មិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធណា អធិបតេយ្យ ក្នុងបូរណភាពដែនដីរបស់ខ្លួន ក្នុងសង្គមជាតិមួយមានសុភមង្គល ស្មើភាពគ្នា យុត្តិធម៌ និងប្រជាធិបតេយ្យ ពិតប្រាកដ គ្មានអ្នកមាន គ្មានអ្នកក្រ គ្មានវណ្ណៈ ជិះជាន់គេ គ្មានវណ្ណៈ ត្រូវគេជិះជាន់ គឺជាសង្គមមួយដែល ប្រជាជនទាំងអស់រស់នៅ សុខដុមរមនា ក្នុងមហាសាមគ្គីជាតិទាំងមូល ហើយរួមគ្នាប្រកបការងារពលកម្ម បង្កបង្កើនផលកសាងប្រទេស និងការពារប្រទេសទាំងអស់គ្នា។

ដោយយោងទៅតាមសេចក្តីសំរេច របស់មហាសន្និបាតជាតិ ពិសេសសម័យប្រជុំថ្ងៃទី ២៥-២៦ និង ២៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដែលបានប្រកាសជាឧទ្យារិក ទទួលស្គាល់ និងគោរពតាមសំណូមពរខាងលើនេះ របស់ប្រជាជនទាំងមូល និងរបស់ កងទ័ពបដិវត្តកម្ពុជាទាំងមូល នៃប្រទេសកម្ពុជាមានខ្លឹមសារដូចតទៅ:

ជំពូកទី១

អំពីរបបរដ្ឋ

មាត្រា១ ៖

រដ្ឋកម្ពុជា ជារដ្ឋមួយឯករាជ្យ ឯកភាព សន្តិភាព អព្យាក្រឹត្យ មិនចូលបក្សសម័ន្ធណា អធិបតេយ្យ ប្រជាធិបតេយ្យ ក្នុងបូរណភាពដែនដីរបស់ខ្លួន។

រដ្ឋកម្ពុជារដ្ឋរបស់ប្រជាជនកម្ពុករ កសិករនិងពលករកម្ពុជាផ្សេងទៀតទាំងអស់។ រដ្ឋកម្ពុជា មានឈ្មោះជាផ្លូវការថា៖ “ កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ” ។

ជំពូកទី២

អំពីរបបសេដ្ឋកិច្ច

មាត្រា២ ៖

មធ្យោបាយផលិតកម្មសំខាន់ៗជាទូទៅជាកម្មសិទ្ធិរបស់ប្រជាជន និងកម្មសិទ្ធិរបស់ប្រជាជនសមូហភាព។ រីឯរបស់របរប្រើប្រាស់ប្រចាំថ្ងៃស្ថិតនៅជាកម្មសិទ្ធិផ្ទាល់របស់ឯកជន។

ជំពូកទី៣

អំពីរបបវប្បធម៌

មាត្រា៣ ៖

វប្បធម៌របស់ប្រទេសកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ មានលក្ខណៈជាតិ ប្រជាជន និងចម្រើនស្អាតស្អំ ដើម្បីបំរើការ កិច្ចការពារប្រទេស និងកសាងប្រទេសកម្ពុជា អោយបានរុងរឿងសំបូរសប្បាយ។

វប្បធម៌ថ្មីនេះ ប្រឆាំងដាច់ខាតនឹងវប្បធម៌ពុករលួយប្រតិកិរិយា របស់វណ្ណៈជិះជាន់ផ្សេងៗ និង របស់ អាណានិគមនិយមចក្រពត្តិនិយមនៅកម្ពុជា។

ជំពូកទី៤

អំពីរបបដឹកនាំ និងធ្វើការងារ

មាត្រា៤ ៖

កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ អនុវត្តរបបសមូហភាពក្នុងការដឹកនាំ និងធ្វើការងារ។

ជំពូកទី៥

អំពីអំណាចធ្វើច្បាប់

មាត្រា៥ ៖

អំណាចធ្វើច្បាប់ ជាអំណាចរបស់សភាតំណាងប្រជាជន កម្មករ កសិករ និងពលករ កម្ពុជា ផ្សេងទៀតទាំងអស់។ សភានេះមានឈ្មោះជាផ្លូវការថា " សភាតំណាងប្រជាជនកម្ពុជា " សភា តំណាងប្រជាជនកម្ពុជាមានសមាជិកទាំងអស់ ២៥០នាក់ តំណាងអោយប្រជាជន កម្មករ កសិករ និងពលករកម្ពុជាផ្សេងទៀត ហើយនឹងតំណាងអោយកងទ័ពបដិវត្តកម្ពុជាគឺ៖

- តំណាងកសិករ : ១៥០នាក់
- តំណាងកម្មករ : ៥០នាក់
- តំណាងកងទ័ពបដិវត្ត : ៥០នាក់

មាត្រា ៦ ៖

សមាជិកសភាតំណាងប្រជាជនកម្ពុជា ត្រូវបានប្រជាជនជ្រើសតាំងឡើងដោយការបោះឆ្នោត ទូទាំងប្រទេស ដោយផ្ទាល់ និងដោយសម្ងាត់ក្នុងរយៈកាល ៥ឆ្នាំមួយដង។

មាត្រា ៧ ៖

សភាតំណាងប្រជាជន មានភារៈសំរេចច្បាប់ និងកំណត់មាតិកាសេចក្តីយោបាយផ្សេងៗក្នុងប្រទេស និងក្រៅប្រទេស របស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។

ជំពូកទី ៦

អំពីអង្គការអនុវត្តច្បាប់

មាត្រា ៨ ៖

រដ្ឋាភិបាល ជាអង្គការមានភារកិច្ចអនុវត្តច្បាប់និងអនុវត្តមាតិកាសេចក្តីយោបាយទាំងអស់របស់សភា តំណាងប្រជាជនកម្ពុជា។ រដ្ឋាភិបាល ត្រូវបានជ្រើសតាំងឡើង ដោយសភាតំណាងប្រជាជនកម្ពុជា ហើយត្រូវទទួលខុសត្រូវទាំងស្រុង ចំពោះមុខសភាតំណាងប្រជាជនកម្ពុជា ក្នុងកិច្ចដំណើរការទាំង អស់របស់ខ្លួន ទាំងក្នុងប្រទេស ទាំងក្រៅប្រទេស។

ជំពូកទី ៧

អំពីតុលាការ

មាត្រា ៩ ៖

តុលាការ ជាតុលាការរបស់ប្រជាជន តំណាងយុត្តិធម៌របស់ប្រជាជន ការពារយុត្តិធម៌របស់ ប្រជាជន ការពារសិទ្ធិសេរីភាពប្រជាធិបតេយ្យរបស់ប្រជាជន ហើយផ្ដន្ទាទោសដល់គ្រប់សកម្មភាព

ដែលប្រឆាំងនឹង រដ្ឋរបស់ប្រជាជន ឬដែលល្មើសនឹងច្បាប់រដ្ឋរបស់ប្រជាជន។ តុលាការគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ត្រូវសភាតំណាង ប្រជាជនជ្រើសរើស និងតែងតាំង។

មាត្រា ១០ ៖

ប្រភេទល្មើសច្បាប់រដ្ឋប្រជាជនមានដូចតទៅ៖

- ចំពោះប្រភេទសកម្មភាពប្រឆាំង និងបំផ្លិចបំផ្លាញដែលមាន លក្ខណៈជាខ្សែសង្វាក់ ហើយគ្រោះ ថ្នាក់ដល់រដ្ឋប្រជាជន ត្រូវផ្ដន្ទាទោសកំរិតខ្ពស់បំផុត។
- ចំពោះប្រភេទល្មើសក្រៅពីប្រភេទខាងលើ ត្រូវអប់រំកសាងក្នុងក្របខ័ណ្ឌអង្គការរដ្ឋ ឬក្នុងក្របខ័ណ្ឌអង្គការប្រជាជន។

ជំពូកទី៨

អំពីគណៈប្រធាន

មាត្រា ១១ ៖

កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ មានគណៈប្រធានរដ្ឋមួយ ជ្រើសរើសនិងតែងតាំងឡើងដោយសភា តំណាងប្រជាជន កម្ពុជាក្នុងរយៈកាល៥ឆ្នាំម្តង។ គណៈប្រធានរដ្ឋមានភារៈតំណាងអោយរដ្ឋកម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យនៅក្នុងប្រទេស និងក្រៅប្រទេស ក្នុងក្របខ័ណ្ឌរដ្ឋធម្មនុញ្ញរបស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ហើយនិងតាមច្បាប់ និងតាមមាគ៌ានយោបាយរបស់សភាតំណាងប្រជាជនកម្ពុជា។ គណៈប្រធានរដ្ឋ មានសមាសភាពដូចតទៅ៖ -ប្រធាន ១រូប -អនុប្រធានទី១ ១រូប -អនុប្រធានទី២ ១រូប

ជំពូកទី៩

អំពីសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចរបស់ប្រជាជនកម្ពុជាម្នាក់ៗ

មាត្រា១២ ៖

ប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់រូប មានសិទ្ធិជីវភាពពេញទីខាងសំភារៈ ខាងស្មារតី និងខាងវប្បធម៌ដែល ត្រូវបានកែប្រែអោយរីកចម្រើនកាន់តែខ្ពស់ឡើងជានិច្ច។ ប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់រូប សុទ្ធតែត្រូវបានធានា អះអាងខាងជីវភាពទាំងអស់។

- កម្មករគ្រប់រូបជាម្ចាស់រោងចក្រ។
- កសិករគ្រប់រូបជាម្ចាស់ស្រែចំការ។
- ពលករផ្សេងទៀតមានសិទ្ធិមានការងារធ្វើទាំងអស់
- ភាពគ្មានការងារធ្វើ មិនមានដាច់ខាតក្នុងកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។

មាត្រា១៣ ៖

ត្រូវមានសមភាពពេញទី រវាងប្រជាជនកម្ពុជាទាំងអស់ ក្នុងសង្គមកម្ពុជាជាមួយស្មើភាព យុត្តិ ធម៌ ប្រជាធិបតេយ្យ សុខដុមរមនា មានសុភមង្គល ក្នុងមហាសាមគ្គីជាតិទាំងមូល ដើម្បីការពារ ប្រទេស និងកសាងប្រទេសទាំងអស់គ្នា។ បុរស និងនារីស្មើភាពគ្នាពេញទី លើគ្រប់វិស័យទាំងអស់។ មិនអនុញ្ញាតអោយមានប្រពន្ធច្រើន និងប្តីច្រើន ឡើយ។

មាត្រា១៤ ៖

ប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់រូប មានករណីយកិច្ចការពារប្រទេស និងកសាងប្រទេសទាំងអស់គ្នា តាមសមត្ថភាព និងលទ្ធភាពរបស់ខ្លួន។

ជំពូកទី១០

អំពីរដ្ឋធានី

មាត្រា១៥ ៖

ធានីរបស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ គឺភ្នំពេញ។

ជំពូកទី១១

អំពីទង់ជាតិ

មាត្រា១៦ ៖

ទង់ជាតិកម្ពុជាមានរូបភាព និងខ្លឹមសារដូចតទៅ៖ ផ្ទៃក្រហម មានរូបភាពប្រាសាទកំពូលបី ពណ៌លឿងនៅចំកណ្តាល។ ផ្ទៃក្រហមជានិមិត្តរូប នៃចលនាបដិវត្ត ការប្រយុទ្ធមោះមុតអង់អាច ក្លាហានក្នុងការរំដោះជាតិ ការពារជាតិ និងកសាងជាតិកម្ពុជា របស់ប្រជាជនកម្ពុជា។ ប្រាសាទ ពណ៌លឿង ជានិមិត្តរូបនៃប្រពៃណីជាតិ និងប្រជាជនកម្ពុជាដែលជាអ្នកការពារប្រទេស ជាអ្នក ស្ថាបនាប្រទេស អោយបានថ្កុំថ្កើងរុងរឿង។

ជំពូកទី១២

អំពីសញ្ញាជាតិ

មាត្រា១៧ ៖

សញ្ញាជាតិ គឺមានប្រព័ន្ធភ្លឺស្រែ និងប្រឡាយទឹក ជានិមិត្តរូបនៃកសិកម្មជឿនលឿន មានរោង ចក្រជានិមិត្ត រូបនៃឧស្សាហកម្ម មានកម្រងគូរស្រូវ ជាស្នែងក្របីព័ទ្ធពីក្រៅ ហើយមានអក្សរកម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យនៅពីក្រោម។

ជំពូកទី១៣

អំពីភ្លេងជាតិ

មាត្រា១៨ ៖

ភ្លេងជាតិ នៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ គឺ " ១៧ មេសា មហាជោគជ័យ " ។

ជំពូកទី១៤

អំពីកងទ័ពបដិវត្តកម្ពុជា

មាត្រា១៩ ៖

កងទ័ពបដិវត្តកម្ពុជាទាំងបីប្រភេទ ស្រួច តំបន់ ឈ្នួប ជាកងទ័ពរបស់ប្រជាជន ដែលយុទ្ធជន យុទ្ធនារី កម្មាភិបាល ជាកូនចៅរបស់ប្រជាជន កម្មករ កសិករ ពលករកម្ពុជាផ្សេងទៀត ការពាររដ្ឋ អំណាចរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា ការពារកម្ពុជា ឯករាជ្យ សន្តិភាព អព្យាក្រឹត្យ មិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធនា អធិបតេយ្យ ប្រជាធិបតេយ្យ ក្នុងបូរណភាពដែនដី ហើយទន្ទឹមនឹងនេះ រួមចំណែកកសាងប្រទេស អោយថ្កុំថ្កើងរុងរឿង លើកស្ទួយជីវភាពប្រជាជនអោយបានរីកចម្រើន និងសំបូរ សប្បាយជាលំដាប់។

ជំពូកទី១៥

អំពីសិទ្ធិខាងជំនឿ និងសាសនា

មាត្រា២០ ៖

ប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់រូប មានសិទ្ធិជឿជំនឿ ឬសាសនាណាក៏បាន ហើយក៏មានសិទ្ធិមិនជឿ ជំនឿអ្វីឬមិនជឿ សាសនាណាក៏ដោយ។ មិនអនុញ្ញាតអោយសាសនាប្រតិកិរិយា ដែលបំផ្លិចបំផ្លាញ កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងប្រជាជនកម្ពុជាដាច់ ខាត។

ជំពូកទី១៦

អំពីនយោបាយក្រៅប្រទេស

មាត្រា២១ ៖

កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ មានសន្ទុះដ៏មុតមាំចង់មានចំណង មិត្តភាពយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយ ប្រទេស ទាំងអស់ ដែលមានព្រំដែនជាប់ជាមួយខ្លួន ហើយនិងជាមួយប្រទេសជិតឆ្ងាយទាំងអស់ លើសកលលោក តាមគោលការណ៍គោរពអធិបតេយ្យភាព និងបូរណភាពដែនដីគ្នាទៅវិញទៅ មកដាច់ខាត ។

កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវនយោបាយ ឯករាជ្យ សន្តិភាព អព្យាក្រឹត្យមិនចូលបក្ស សម្ព័ន្ធនា មិនអនុញ្ញាតអោយបរទេសណាតាំងមូលដ្ឋានសឹក នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដាច់ខាត តស៊ូ ដាច់ខាត នឹងការជ្រៀតជ្រែក គ្រប់បែបយ៉ាងពីខាងក្រៅមកក្នុងកិច្ចការផ្ទៃក្នុងប្រទេសកម្ពុជា តស៊ូដាច់ ខាតនឹងអំពើវិទ្ធិឡាន ឈ្លានពានគ្រប់បែបយ៉ាង ពីខាងក្រៅ មកលើប្រទេសកម្ពុជា ទោះជាវិទ្ធិឡាន ឬ ឈ្លានពានខាងយោធាក្តី ខាងនយោបាយក្តី ខាងវប្បធម៌ក្តី ខាងសេដ្ឋកិច្ចក្តី ខាង សង្គមកិច្ចក្តី ខាងទូត ឬតាមរូបភាពយកនាមថាមនុស្សធម៌ក្តី។

កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ មិនជ្រៀត ជ្រែកដាច់ខាតកិច្ចការផ្ទៃក្នុងប្រទេសទាំងអស់។ កម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ គោរពដាច់ខាតលក្ខការណ៍ ដែលប្រទេសនីមួយៗ មានអធិបតេយ្យភាព និងសិទ្ធិ អំណាចចាត់ចែងនិងសំរេចកិច្ចការប្រទេសខ្លួន ដោយខ្លួនឯងពេញទីគ្មានការជ្រៀតជ្រែកពី ខាងក្រៅ។

កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យស្ថិតនៅក្នុងមហា គ្រួសារប្រទេសមិនចូលរួមបក្សសម្ព័ន្ធនាដាច់ខាត។

កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ខិតខំបង្កើនសាមគ្គីភាពជាមួយប្រជាជនតតិយលោកនៅអាស៊ី អាហ្វ្រិក អាមេរិកឡាទីន ហើយនិងប្រជាជនដែលស្នេហា សន្តិភាព និងយុត្តិធម៌ ក្នុងសកលលោកទាំងមូល ជួយឧត្តម្ពុត្តា ទៅវិញទៅមកយ៉ាង សកម្មក្នុងការតស៊ូនឹងចក្រពត្តិនិយម អាណាគមន៍និយមចាស់ថ្មី ដើម្បីឯករាជភាព សន្តិភាព មិត្តភាព ប្រជាធិបតេយ្យ យុត្តិធម៌ និងវឌ្ឍនភាពពិតប្រាកដនៅលើសកល លោក។